

Motherhood as a Specific Example in Rationality Research: is the rationality of the person who gave birth to Homo Economicus questioned?

Suzan Şahin

Anadolu University, Turkey
suzanshn@gmail.com

Meltem Erdoğan

Anadolu University, Turkey
melteme@anadolu.edu.tr

Abstract:

There are around 2 billion mothers in the world and every second on an average 4 babies are born. The number of maternities is beyond the current figures because it is directly proportional to the number of women in the society and their behavioral patterns can also be seen in non-mother women. Since one of the basic assumptions of classical economics is homo economicus due to rationality, this study aims to question this basic assumption on the basis of mothers. In the context of behavioral economics, the assertion that rationality is limited has been advocated, and many studies supporting this assertion have been increasing in the literature in recent years. This study aims to present scientific data to the thesis of limited rationality and also provides an original point of view. Since the title is based on the question of rationality in the economic dimension, the study will be limited on the consumption decisions taken by mothers as consumers. Everybody will agree that for their children mothers are in a sense of sacrifice which is heavily supported culturally in Turkey. In this context, the hypothesis is that mothers make decisions in a way that prioritizing the interests of their children rather than maximizing the self-interest of an individual who should be homo economicus. This hypothesis suggests that mothers, who have an important place in society both quantitatively and qualitatively, do not behave completely rationally in consumption decisions. This hypothesis is aimed to be tested by adapting the IBS-R / ED scale (Interpersonal behavior scale) which is a reliable rationality scale in the literature.

Keywords: Rationality, Homo economicus, Behavioral Economics, Motherhood, Consumer Behavior, IBS-R / ED Scale.

JEL Codes: D9, D91

Rasyonellik Araştırmasında Spesifik Bir Örnek Olarak Annelik: Homo Economicus'u doğuranın rasyonelliği sorgulanır mı?

Özet:

Dünyada 2 milyar civarında anne vardır ve her saniye ortalama 4 bebek dünyaya gelmektedir*. Annelik sayısı, aynı zamanda toplumdaki kadın sayısı ile de doğru orantılı bir potansiyel taşıdığından ve davranış kalıpları dahilinde toplumdaki anne olmayan kadınlarda da görülebileceğinden, mevcut rakamların ötesinde bir değerdir. Bu çalışma, bu büyük örneklemin mevcut sayısal verileri üzerinden, klasik iktisadın temel varsayımlarından biri olan rasyonellik varsayımını ve bu varsayıma yaslanan homo economicus tanımlamasını anneler özelinde sorgulamayı amaçlamaktadır. Davranışsal iktisat kapsamında rasyonelliğin sınırlı olduğu tezi savunulmakta, bu tezi destekleyecek nitelikte pek çok araştırma, son yıllarda artan bir biçimde literatürde yer almaktadır. Bu çalışma da sınırlı rasyonellik tezine bilimsel veriler sunma niteliğinde olmayı amaçlamakta, ayrıca konuya özgün bir bakış açısı sunmaktadır. Başlık, iktisadi boyuttaki rasyonellik sorgulaması üzerinden oluştuğundan, çalışma annelerin birer tüketici olarak aldıkları tüketim kararları üzerinden daraltılacaktır. Gözlemlemenin çok da zor olmayacağı bir başlık, annelerin özellikle Türkiye'de kültürel olarak da desteklenen bir fedakârlık duygusu içerisinde olmalarıdır. Bu bağlamda annelerin, homo economicus olması gereken bir bireyin alacağı kendi çıkarını maksimize eden karar yerine, çocuklarının çıkarlarını önceleyen bir şekilde karar aldıkları hipotezi savunulmaktadır. Bu hipotez, toplumda hem nicel hem de nitel olarak önemli bir yer tutan annelerin tüketim kararlarında tam rasyonel davranmadıklarını ileri sürmektedir. Bu çalışma, pandemi nedeniyle gerçekleştirilemeyen yüzyüze görüşme ve ölçek uygulamalarını içerecek bir diğer çalışmanın ön hazırlığı niteliği de taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rasyonellik, Homo economicus, Davranışsal İktisat, Annelik, Tüketici Davranışları, IBS-R/ED Ölçeği.

JEL Kodları: D9, D91

aGiriş

Gerek iktisat eğitiminde gerekse ekonomi politikalarında başat rol oynayan iktisat teorilerinin dayanak noktası olan homoeconomicus varsayımı, davranışsal iktisadın alana girmesi ile artan bir şekilde sorgulanmaya başlamıştır. Homoeconomicus kavramı insanların iktisadi açıdan rasyonel ve kendi çıkarlarını önceleyen birey tanımlaması için kullanılmaktadır. Oysa bu tanımlama olsa olsa rekabetçi ve bencil bireylere ihtiyaç duyan bir sistem anlayışının ürünü olabilir. Yaşam pratiğimizde işlerin tam olarak bu katı çerçevede ilerlemediğini ve toplumsal çıkarları bireysel çıkarlarının önüne koyan anlayışların olduğunu deneyimlemekteyiz. Bunun sanıldığı aksine istisnai bir durum olmadığı hipotezini savunan bu çalışma da rasyonellik sorgulamasının toplumda tüketim kararı alan birimlerden biri olması açısından anneleri inceleyecektir.

Rasyonellik Üzerine

Standart ekonomik modellerde insan davranışları üç tane pek de gerçekçi olmayan özellik içerir: sınırsız rasyonellik, tam bir iradesizlik ve bencillik. Bu üç özellik duruma göre değişiklik yapmak için iyi özellikler olarak sayılabilirler (Mullainathan ve Thaler, 2000:5). Dolayısıyla bu üç özellik iktisat tarihi boyunca çeşitli düzeylerde gidip gelerek farklı bileşen düzeylerinde pek çok teoride farklı farklı ele alınmıştır. Bu başlıklar rasyonellik altında kabaca birleştirildiğinde iradesizlik ve bencillik de kısmen kapsanabilmektedir. Çalışmanın alanını daraltmak açısından burada rasyonellik üzerinde yoğunlaşmıştır. Rasyonellik varsayımının etrafında iktisadi anlayışı şekillendirmek, Hobbescu-Lockecu siyasi düşüncenin temellerine dayandırılmaktadır. Bu fikre göre, günümüz toplumunun ekonomi politik düzlemde kıt olan dünya kaynaklarının paylaşılmasında birbirlerini rakip olarak gören bireylerin doğal olarak rasyonel davranması beklenmektedir (Foley, 2004:75). Rasyonel davranış zaman içerisinde, pratik yaşamdaki karşılığıyla uyum göstermesi amacıyla matematik, psikoloji ve sosyoloji teorilerine başvurularak şekillenmiş ve tanımları geniş bir yelpaze oluşturmuş, farklı yorumlar ile anılmıştır (Sarfati, 2004:24). Yine de genel olarak, bir iktisatçıya göre rasyonel davranış tanımı gündelik hayatta kullanılan daha dar bir tanımı kapsamaktadır. Buna göre rasyonel davranan kişi optimum seçimi yapar, yani amacına uygun olan davranışlardan birini değil en uygun olanı seçer. Seçimler doğrudan maddi mal ve hizmet tüketimine indirgenebilir olmalıdır (Foley, 2004:76). Oysa insanların karar alırken sadece maddi mal ve hizmetlere göre hareket etmediği, duygusal ve ussal kimi faktörlerin de etkisiyle sık sık tutarsız seçimler yaptıkları görülmektedir.

Sınırlı rasyonellik önermesi, Simon'dan (Simon, 1955, 1979) beri olmasına rağmen, kavramın dikkat çekebilmesi için davranışsal iktisatın mevzi kazanması gerekmiştir. Örneğin davranışsal ekonomi ile ilgili yapılan çalışmalara verilen Nobel ekonomi ödüllerinin artması; 2001 George Akerlof, 2002 Daniel Kahneman ve Vernon L. Smith, 2017 Richard Thaler gibi. Bu durum iktisat biliminin sosyal bilim olma ilkesini de canlandırmıştır. Hemen belirtmek gerekir ki, Garry Stanley Becker (Nobel; 1992), Robert Lucas (Nobel; 1995) gibi rasyonel birey savunucularının da Nobel ekonomi ödülü alması aynı zamanda diğer Nobelli Matematiksel iktisatçıların da varlığı bilimdeki diyalektik sürecin bir kanıtı olarak sunulabilir(<https://www.nobelprize.org/prizes/economic-sciences/>). İki görüşün birbirini geliştirdiği ve burada verilen örneklerin biri olmaksızın diğerinin pek anlamlı olmadığına altını çizmek ve diğer çalışmaları önemsizleştirmenin asla amaçlanmadığını en baştan vurgulamak gerekir.

Anelliğin Rasyonelliği Üzerine

Anelliğin rasyonelliği ile ilgili yapılmış doğrudan iktisat literatüründe bir çalışmaya rastlanmamış olsa da bu bölümde annelerin davranışları, özellikle tüketim ile ilgili olan kararları incelenecek ve rasyonellik araştırmalarının yer aldığı bölüm ile sentezlenecektir. Bu çalışmada ortaya çıkan hipotez ise, ileriki araştırmanın sorusunu oluşturacaktır.

Yeniden üretim başlığında bugünkü toplumsal düzende annelerin katkısı, görünmeyen kadın emeğinden başka bir şey değildir. Yeniden üretim, işgücünün yeniden üretimi, mevcut yaşamın sürdürülmesi için harcanan emeğe karşılık gelen toplumsal yeniden üretim ve bir sonraki kuşağın yetiştirilebilmesi için harcanan emek gücü ile açıklanabilecek üç formda mevcuttur (Özkaplan, 2009:15). Yine Özkaplan'a (2009:16) göre kadınların iktisadi olarak bağımlı olmaları, toplumsal algı ile ilişkilendirilebilecek şekilde kadınların evli ya da mutlaka evlenecek olmalarının doğal bir sonucudur. Bu algı kadınların emek piyasasındaki mevcudiyetlerinin hafife alınmasına da önayak olmaktadır. Evli kadının bir diğer rolü olan annelik çocuk bakımı ve ev işleri ile birleştiğinde kadınların çalışmamalarının yanı sıra çalışan kadınların anne olduktan sonra işlerini bırakmalarının da "doğal" bir sonucudur. Kadınlar doğal-biyolojik olarak rasyonel değildirler, bunun bir gerekçesi iktisadi rasyonaliteye aykırı davranışları bir diğer gerekçesi ise geleneksel eş-anne rollerine uygun hareket etmeleri olarak sıralanmaktadır.

Baybars ve Dedeoğlu (2019:123), yaptıkları çalışmada bir tüketici grubu olarak anneleri seçmiş ve bu grubun harcamalarındaki öz-kontrolün harcamayı yapanın kendisi ya da çocuğu

için farklılaşmış farklılaşmadığını incelemişlerdir. Sonuçlara göre, anneler çocukları için yaptıkları harcamalarda, kendileri için yaptıkları harcamalara göre daha az sorunsal hissetmektedirler. Bunun nedeni olarak iyi-kuvvetli annelik ideolojisi gösterilmiştir. Ayrıca sonuçlar, annelerin kendi harcama kalemlerinden ödün vererek çocukları için kendilerinden daha fazla harcama yapmaya istekli oldukları fikrini desteklemektedir.

Anne emeği, aslında kadın emeği olarak geçen emek türü, iki ayrı etki ile karşımıza çıkmaktadır. Bakım emeği ve duygusal emek olarak adlandırılan bu iki etkiden ilki ev işleri ile tanımlandığında piyasadan ikame edilebilir, dolayısıyla ölçülebilir bir değer olarak görülebilirken duygusal emek ölçülemediğinden görünmezdir. Ölçülemeyen duygusal emek, çocuk bakımında annelerin ikame edeceği işgücü (örneğin bakıcı) için şefkat, sevecenlik gibi başka kriterler de aramasına yol açar. Ölçülemeyen duygusal emek ana akım iktisat anlayışında ben merkezci bir seçim yapmak zorunda olan rasyonel bireyi de sorgulatmaktadır. Burada problem maddi tanımın kadının yaptığı işe uymamasıdır. Bu anlayış, duygusal emeğin içeriğinde olan diğerkamlık (karşılığını beklemeden bir şeyler yapma, almadan verme) gibi anne-çocuk ilişkisinde mevcut olan bir davranışı saf dışı açıklayamamaktadır (Özkaplan, 2009:16).

Banerjee (2017) Mumbai'deki annelerin çocukları için yaptıkları tüketim harcamaları üzerine bir araştırma yapmıştır. Mumbai'li annelerin harcama alışkanlıklarını satın aldıkları ürün grupları çerçevesinde araştıran Banerjee, aynı zamanda annelerin davranışlarını harcama miktarı, satın alma kararında babaların etkisi, yaşı gibi değişkenlerin de etkisini çalışan ve çalışmayan anneler üzerinde incelemiştir. Çocuklar için yapılan tüketim harcamalarında hane gelirinin en önemli belirleyen olduğu saptanmıştır. Annelerin çocukları için en çok kıyafet almaya eğilimli oldukları ve bunun tüketim miktarının da mağazalara yapılan ziyaret sıklığı ile doğru orantılı olduğu sonucu vurgulanmıştır.

Annelerin çocukları için yaptıkları sağlık harcamalarını inceleyen bir başka çalışma Lui vd. (2000) Tayvan'daki bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Annelerin çocuklarını soğuk algınlığından korumak için ABD'de ortalama 57 dolar harcamaya meyilli oldukları, bu rakamın da kendileri için yaptıkları harcamadan 20 dolar fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Annelerin çocuklarının soğuk algınlığını önlemek için ödemeye razı oldukları meblağ ise kendileri için yapmaya razı oldukları meblağdan iki kat fazladır. Bu çalışma da annelerin ödemeye gönüllü oldukları sağlık giderlerinin söz konusu çocukları olduğunda farklılaştığını göstermesi açısından çalışmamızın tezini desteklemektedir.

Cairns (2013), çalışmalarında annelik yoluyla organik beslenmenin etik ilkelerini incelemişlerdir. Organik beslenmenin, dolayısıyla tüketimin, annelerin “iyi”liğiyle ilişkilendirildiği çalışmada annelerin hem çevreyi hem de çocuklarını korumak adına bu tür tüketimleri yaptıklarını savunmaktadır. Ayrıca söz konusu çalışma da çocukların beslenmesi sorumluluğunun kadınlarda olduğu önkabulü ile desteklenmiştir. Analiz, organik çocuk için 'iyi' yiyecek araştırmak, satın almak ve hazırlamak için gerekli olan cinsiyetlendirilmiş emeği ve aşırı endişeli bir anne olmak gibi bir istisna çizmeden bu beklentileri karşılamaya dahil olan duygusal emeği ortaya koymuştur. Bu toplumsal cinsiyet dinamiklerini incelerken, kadınların günlük gıda sağlama pratiklerinde ideal organik çocukla ilişki kurma becerisinin kaynaklara, zamana ve bilgiye erişimle nasıl kısıtlandığı da gösterilmiştir.

Theodorou ve Spyrou (2013), makalelerinde, anneliğin ve bebekliğin kültürel pratiğin ortasında oluşma şeklini incelemeye ve anlamaya odaklanmıştır ve özellikle tüketim, günümüzün annelik ve bebeklik tanımları ve anlayışlarının temel ve kurucu bir unsuru olarak incelenmiştir. Anneliğin giderek artan bir şekilde kişinin tüketme yeteneği ile tanımlanması, bunu yapmaya gücü yetmeyen kadınlar için ne tür olası tanımlamalar olacağı konusunda soru işaretleri doğurmaktadır. Bu gibi sosyal adalet sorunlarından dolayı, yeniden üretken tüketimin sınıfsal ve ırksal doğasının belirlenmesi, analiz edilmesi ve sorgulanması gerekir.

The Voice Group'un kadınların anneliğe geçiş dönemleri konulu makalesinde (2010), geçiş tüketimiyle ilgili mevcut teorileri, (1) tüketimin rol geçişlerini kolaylaştırdığı; (2) tüketiciler bu geçişler boyunca yollarını nasıl tüketeceklerini bildikleri; (3) tüketicilerin yeni rollere yaklaşma konusunda motive olmaları ve (4) tüketimin eşitsizliği çözdüğü şeklinde sıralamışlardır. Ancak bu maddeler, büyük yaşam geçişlerinin yönetiminde tüketimin rolünün eksik bir resmini sunduğunu savunmaktadır. Tüketim rol geçişleri sırasında gerçekten olumlu bir rol oynayabildiği gibi, diğer zamanlarda geçişi karmaşık, karmaşık ve kafa karıştırıcı bir süreç haline de getirebilmektedir. Sonuç olarak, ilk kez anne adayları üzerine yapılan bir çalışmadan faydalanan bu makale, tüketimin rol geçişlerini nasıl karmaşık hale getirebileceğini ve gerçekten de bazen tüketiciler arasındaki geçişliliğe katkıda bulunabileceğini gösteren kanıtlar sağlamıştır. Ayrıca, sorunlu deneyimlerin ve kararsız duyguların geçiş sırasında olumsuz tüketim deneyimlerine nasıl katkıda bulunabileceğini vurgulamaktadır. Dolayısıyla bu çalışma, şu anda geçiş dönemlerinde tüketimi belki de her zaman olduğundan daha olumlu bir şekilde gösteren rol geçişlerine ilişkin mevcut bilgi birikimine katkıda bulunmaktadır.

Konu ile ilgili literatür genel olarak annelerin tüketimine odaklanmıştır, ancak Mcneill ve Graham (2014), özel olarak bir bebek için satın alma yoluyla kimlik oluşturma konusunu

araştırmışlardır. Çalışma çocuğun, annenin genişletilmiş benliğinin bir parçası olduğu ve öz kimliğinin sergilendiği bebek kıyafetiyle kimlik inşasını birbirine bağlayan annelerin tüketim davranışını anlamaya odaklanmıştır. Bu çalışma, annelerin kimliklerini genişletilmiş benlik aracılığıyla nasıl inşa ettiklerine ve ifade ettiklerine dair bir kavrayış kolaylığı sağlayarak, tüketici kültürü teorisine katkıda bulunmuştur. Bulgular, annelerin tüketiminin altında yatan üç baskın itici gücün varlığını göstermektedir. Bunlar; çocuğa öncelik verme, kendi kendini temsil etme ve dikkat çekici markalaşma olarak sıralanmıştır.

Çocuk yetiştirmenin lojistik ve duygusal işlerinin yürütülmesinden birincil derecede sorumlu olan anneler, çocuğun gelecekteki kimliğini, kültürel değerlerini ve eğilimlerini oluşturmada yetkiye sahiptir. Bu yetki ile anneler, çocuğun rol modeli olurlar, anneliğin getirmiş olduğu bir sosyal baskı kaynağı ve kişilerarası destek görevi görürler (Dedeoğlu, 2016:296). Dedeoğlu (2016) makalede, özellikle eğitilmiş ve orta sınıf Türkiyeli annelerin tüketim kararlarına bağımlı çocukları olan annelik söylemlerini ve adına satın aldıkları gıda ve giyim gibi ürünlerin tüketim pratiklerinde ne tür söylemlerinin yer aldığını araştırmıştır. Bulgulara göre, etkileşimlerin çoğunun, birincisinin ikincisine hükmettiği ve arka planı oluşturduğu “İyi annelik” ve “Kişisel başarı olarak annelik” söylemleri etrafında şekillendiğini ve her ikisinin de “Ana ebeveyn olarak anne” söyleminin arka planında olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırılan destekleyici söylemler: “Ev dışında da çalışan anne”, “Rakip Anne”, “Çocuklarının eksik kalmamasını isteyen anne”, “Çocukluğunu çocuklarının hayatında yaşamak isteyen anne” söylemleridir. Ancak “Kariyer kadını”, “Cinsel ihtiyaçları olan anne” ve “kararsızlık hisseden anne” söylemleri yoktur. Bulgular ayrıca, annelerin tüketimlerinin çocukların sosyalleşmesindeki aracı rolünün önemini göstermektedir.

50’ler daha evcil mutluluk, annecilik çağı olarak anılırken, 90’lara gelindiğinde daha rekabetçi kariyer kadınlarının ön planda olduğu, dolayısıyla aile imajı ve çocuk yetiştirme ideolojisine vurgunun arttığı bir çağ olarak tanımlanmaktadır. 90’lar sonrası yeni olan bir olgu ise, çocuk yetiştirmenin büyük miktarlarda para, profesyonel düzeyde beceriler ve annenin büyük bir duygusal enerji harcaması gerektirdiği fikridir. Mevcut yoğun annelik modelinin dünyanın tüm sorunlarının insanüstü kadınların bireysel çabalarıyla çözülebileceğini işaret etmektedir. Ayrıca bu ideolojinin aile içi şiddete ve kadınların boyun eğmesine katkıda bulunduğu savunulmaktadır (Hays, 1998). Dolayısıyla bu çalışma da günümüzde anneliğin toplumsal nedenleri ve sonuçları itibarıyla iktisat bilimi haricinde, diğer sosyal bilimlerle de bir etkileşim kurmayı hedeflemektedir.

Sonuç

Yukarıda bir perspektif çizmesi açısından incelenen makalelerde görüldüğü gibi, annelik davranışını inceleyen pek çok bilim dalı ve çok sayıda çalışma mevcut. Burada az değinilen ve daha fazla çalışmayla desteklenmesi gerektiğini düşündüğümüz nokta annelerin tüketim alışkanlıklarının çocuklarıyla ilgili olan kısmında rasyonellik başlığını normal tüketimlerine nazaran daha fazla esnetiyor olmalarıdır. Bundan sonraki çalışmada uygulanması planlanan rasyonellik ölçeğini, araştırmaya uygun kısa görüşme soruları da ekleyerek annelere önce öz tüketimleri için daha sonra çocukları için yaptıkları tüketimleri göz önünde bulundurarak cevaplamaları olacaktır. Literatürden yapılacak ön çıkarım ile hipotezimiz bu iki tüketim davranışı arasında bir farklılık olacağı yönündedir.

Davranışsal iktisat literatürünün, yiyecek endüstrisinden sağlık endüstrisine, giysilerden oyuncaklara, kitaplara ve daha pek çok sektöre uzanan büyük bir pazarı kaplayan annelerin tam anlamıyla rasyonel davranıp davranmadığı sorusunun katkısıyla mütevazı bir mevzi kazanmasını umuyoruz.

Kaynakça

Banerjee, M. S. (2017). A Study on Mothers' Buying Behavior for Their Kids: A Mumbai Perspective. *International Journal of Research in Finance and Marketing*, 7(6), 101-118. <http://euroasiapub.org/wp-content/uploads/2017/07/11FMJune-5063.pdf>

Baybars, M., & Özhan Dedeoğlu, A. (2020). ANALYSIS OF MOTHERS' SELF-CONTROL OF SPENDING FOR THEIR OWN AND THEIR KIDS. *International Journal of Economic & Administrative Studies*, (27).

Cairns, K., Johnston, J., & MacKendrick, N. (2013). Feeding the 'organic child': Mothering through ethical consumption. *Journal of consumer culture*, 13(2), 97-118.

Dedeoglu, A. O. (2010). Discourses of motherhood and consumption practices of Turkish mothers. *Business and Economic Research Journal*, 1(3), 1-15.

FOLEY, D. K. (2004). İktisatta Rasyonellik ve İdeoloji. Ö. İzdeş (çev.), *İktisat Dergisi*, 453, 75-80.

Hays, S. (1998). *The cultural contradictions of motherhood*. Yale University Press.

Liu, J. T., Hammitt, J. K., Wang, J. D., & Liu, J. L. (2000). Mother's willingness to pay for her own and her child's health: a contingent valuation study in Taiwan. *Health Economics*, 9(4), 319-326.

McNeill, L., & Graham, T. (2014). Mother's choice: An exploration of extended self in infant clothing consumption. *Journal of Consumer Behaviour*, 13(6), 403-410.

Mullainathan, S., & Thaler, R. H. (2000). *Behavioral economics* (No. w7948). National Bureau of Economic Research.

Özkaplan, N. (2009). Duygusal emek ve kadın işi/erkek işi. *Çalışma ve Toplum*, 2(21), 15-23.

Simon, H. A. (1955). A behavioral model of rational choice. *The quarterly journal of economics*, 69(1), 99-118.

Simon, H. A. (1979). Rational decision making in business organizations. *The American economic review*, 69(4), 493-513.

Sarfati, M. (2004). Rasyonalite-Homo Economicus ve Klasikler. *İktisat Dergisi*. 453. 24, 31.

Theodorou, E., & Spyrou, S. (2013). Motherhood in utero: Consuming away anxiety. *Journal of Consumer Culture*, 13(2), 79-96.

Voice Group. (2010). Buying into motherhood? Problematic consumption and ambivalence in transitional phases. *Consumption, Markets and Culture*, 13(4), 373-397.

<https://www.nobelprize.org/prizes/economic-sciences/>